

28.04.2015

Sotep/15

15

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
lastenvalvojen palvelujen neuvonnan ja
ajanvarausmahdollisuuksien lisäämistä koskevasta valtuutettu
Sanna Vesikansan ym. valtuustoaloitteesta**

HEL 2015-001178 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lastenvalvojat hoitavat avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten isyyden selvittämiseen liittyvät tehtävät sekä vahvistavat lasten huoltoa, asumista, tapaamisoikeutta ja elatusta koskevat sopimukset. Lastenvalvojen tehtävistä isyysasiat on laissa määritelty kiireellisesti hoidettaviksi.

Lastenvalvojen asiakasmäärä oli vuonna 2014 yhteensä 13 742. Helsingissä vahvistettiin 4416 huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevaa sopimusta ja 4300 elatussopimusta vuonna 2014. Avioliiton ulkopuolella syntyi Helsingissä 2 851 lasta ja 2701 lapsen isyys on vahvistettu vapaaehtoisella tunnustamisella tai tuomioistuimen päätöksellä. Asiakasmäärät ovat nousseet vuosittain viidestä kymmeneen prosenttia.

Lastenvalvojen työryhmällä on ollut keskitetty ajanvaraus isyyden selvittämistä koskevissa asioissa lokakuusta 2007 lähtien ja lasten huoltoa ja elatusta koskevissa asioissa syksystä 2009 lähtien. Asiakkaat saavat ensimmäisen vapaan tai heille sopivan ajan.

Keskitetty ajanvaraus toimii puhelimitse maanantaista perjantaihin klo 9-11, jolloin numeroon vastaa kaksi toimistosihiteeriä tauotta ko. aikana. Sopivan pituisen ajan varaamiseksi tarvitaan taustatietoja erityisesti lasten huoltoa ja elatusta koskevissa asioissa. Numerossa on vain muutaman puhelun jono, koska tavoitteena on pitää odotusaika kohtuullisena soittajalle. Puhelinajan laajentaminen ei ole mahdollista. Takaisinsoittojärjestelmän käyttöönottoa on selvitetty ja todettu, ettei takaisinsoittojärjestelmää ole mahdollista toteuttaa nykyisillä resursseilla.

Lastenvalvojapalvelut ovat kysytyjä myös neuvonnan näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystieteiden neuvontaan tulleista puheluista viime vuosina noin 10 puhelua päivässä on koskenut lastenvalvojen palveluja.

Ajanvarauksen ruuhkaisuutta on pyritty helpottamaan siirtymällä isyysasioissa uuteen käytäntöön 1.9.2014 alkaen. Maistraatti lähettää perheoikeudellisiin asioihin ilmoituksen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1- 2 viikon kuluttua syntymästä. Tiedon saavuttua lapsen äidille lähetetään suoraan aika lastenvalvojalle noin 3-5 viikon päähän lapsen syntymästä. Vanhempien ei tällöin tarvitse soittaa ajanvaraukseen muutoin kuin poikkeustapauksissa (esim. tapaamiseen tarvitaan tulkki).

Perheoikeudellisissa asioissa on käytössä Lastenvalvojasovelluksen ajanvarausosion versio, johon ei ole mahdollista saada kuntalaisen sähköistä ajanvarausta. Sosiaali- ja terveystoimen valmistelee parhaillaan ajanvarausosion uusimista niin, että siihen voidaan liittää Helsingin eAsiointin kautta myös kuntalaisen ajanvaraus. Sähköinen ajanvaraus suunnitellaan vuoden 2015 aikana. Sähköisten palvelujen kehittämistä ja laajentamista jatketaan Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman 2015–2017 mukaisesti ottaen huomioon sosiaali- ja terveystoimen Apotti-järjestelmähankinnan asettamat reunaehdot.

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen uudeksi isyyslaiksi, joka tulee voimaan 1.1.2016. Laki mahdollistaa jatkossa isyyden tunnustamisen ennakkoon selvissä tilanteissa äitiysneuvolassa, mutta vanhemmat voivat hoitaa asian myös lastenvalvojan luona niin halutessaan. Vuoden 2016 aikana saadaan kokemusta uuden isyyslain vaikutuksista ja isyysasioista mahdollisesti vapautuvaa resurssia tullaan kohdentamaan eroperheiden sopimuspalveluiden saatavuuteen.

Eroperheiden palvelukokonaisuuteen kuuluu myös perheasioiden sovittelu, jossa vanhemmilla on mahdollisuus pohtia perheen tilannetta ja mahdolliseen eroon liittyviä ratkaisuja erityisesti lasten näkökulmasta. Sovitteluun on mahdollisuus päästä nopeasti ja esimerkiksi odotettaessa lastenvalvojan tapaamista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lastenvalvojen neuvonta- ja ajanvarauspalvelujen kehittäminen edistää kuntalaisten palvelujen saatavuutta. Sähköisen ajanvarauksen kehittäminen lisää lastenvalvojen resursseja asiakaspalveluun ja turvaa kuntalaisille nopeamman pääsyn palveluun."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 29.5.2015 mennessä lausuntoa valtuutettu Sanna Vesikansan ym. valtuutettujen aloitteesta lastenvalvojen palvelujen kehittämisestä.

"Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden lastenvalvojat selvittävät mm. avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen isyyden sekä vahvistavat lapsen huoltoa, asumista, tapaamisoikeutta ja elatusta koskevien sopimukset. Nykyinen lainsäädäntö vaatii lastenvalvojaa vahvistamaan vanhempien keskinäiset sopimukset, vaikka ne olisi tehty sovinnossa ja yhteistyössä.

Helsingin lastenvalvojien neuvonta ja ajanvarauspalvelut on järjestetty vanhanaikaisesti: puhelinaika on kaksi tuntia arkisin klo 9-11 eikä takaisinsoittoa eikä nettiajanvarausta. Päivittäin vain murto-osa soittajista pääsee läpi, sillä puhelimeen vastaan vain pari henkilöä. Lastenvalvojien tapaamiseen on kahden-kolmen kuukauden jono, mikä kertoo, että palvelua on aivan liian vähän tai se on organisoitu tehottomasti.

Me allekirjoittaneet valtuutetut ehdotamme, että sosiaali- ja terveystieteiden lastenvalvojien palvelut helsinkiläisiä perheitä paremmin palveleviksi:

1. lisäämällä mahdollisuuden sähköiseen ajanvaraukseen
2. lisäämällä palveluun takaisinsoittopalvelun
3. selvittämällä mahdollisuuksia tehostaa työtä esimerkiksi suojatulla sähköpostiyhteydellä/asiointitilillä tapauksissa, jossa vanhempien sovinnossa tekemä sopimus pitää vain vahvistaa viranomaisen toimesta
4. selvittämällä, kuinka neuvonta tulisi järjestää, että palvelu olisi oikea-aikaista ja ennalta ehkäisevää että erotilanteessa olevat perheet saisivat tarvitsemaansa apua haastavassa elämäntilanteessa."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Katja Niemelä, perheoikeudellisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 43420
maria.kahila(a)hel.fi
Maria Kahila, erityissuunnittelija, puhelin: 3104 3087
maria.kahila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano